

Sudeshna Banerjee: MetaVerse and NFTs – The unchartered frontier and opportunities for Brands (Metaverzum és NFT-k). Lexology, 2022. április 22.

a) A *non fungible tokenek* (NFT-k; „nem helyettesíthető tokenek”) olyan egyedi digitális tokenek, amelyeket egy blokkláncon vagy egy digitális főkönyvben tárolnak. Ahogy a „non fungible” is sugallja, nem másolhatók, és nem cserélhetők fel. Minden egyes NFT egyedi tulajdonságokkal rendelkezik, amelyeket a token metaadataiban tárolnak, és az teszi korlátozottá, sőt bizonyos esetekben egyedivé, hogy értékét ritkaságából meríti. A tulajdonjog története, azaz egy NFT hitelessége és eredete ellenőrizhető a blokkláncon keresztül egy olyan platformon, mint az Ethereum, az „okos szerződésekből”, amelyek tulajdonjogot hitelesítő és az átruházhatóságot szabályozó szoftverek. A pénzhez hasonló, helyettesíthető tokenekkel ellentétben az NFT-k nem oszthatók kisebb címletekre.

A digitális világban tulajdonként jelentő NFT-k lehetnek a digitális áruktól kezdve a digitális javakon, műalkotásokon vagy gyűjteményeken, például bélyegeken, érméken, táskákon, lábbelikon, ruházati cikkeken, drágaköveken, játékelemeken, ingatlanokon, közösségi médiapostokon, fényképeken, védjegyeken, doménneveken, sőt, komplex pénzügyi eszközökön át számos más, a fizikai világban elérhető dologig bármik.

b) Az NFT-k lassú felemelkedése

Az NFT-k egyre népszerűbbek mint a metaverzum fogaskerekei; a luxus divatmárkák kísérleteznek és digitális eszközöket indítanak a fogyasztók számára a metaverzumban az avatároknak. A fogyasztók meglovagolják a hullámot, divatos NFT-eket vásárolnak avatárjaiknak, és a metaverzumban digitális eszközökbe és kiegészítőkbe öltöznek.

2021-ben a *Burberry* a *Mythical Games*-szel együttműködve elindította a Blankos Block Party nevű többszereplős partijáték NFT-kollekcióját, amely Blankos néven ismert digitális viniljátékokat tartalmaz. Mindegyik NFT a Burberry által ellenőrzött tulajdonjogot és hitelességet igazoló bizonyítékkal érkezik. A védjegytulajdonos emellett saját márkás NFT-kiegészítőket is tervez piacra dobni a játékban.

Hasonlóképpen a *Dolce & Gabbana* is elindította saját fizikai és metafizikai NFT-kollekcióját *Collezione Genesi* néven a Polygon blokkláncon. A kollekció teljesen kézzel készített, múzeumi minőségű tárgyakat tartalmaz.

A *Gucci* új NFT-termékeket kínál, köztük egyedi tornacipőket. Hogy lépést tartson az iránnyal, a *Nike* felvásárolta az *RTKFT Studios* cipőgyártó céget, amely NFT-eket és virtuális tornacipőket készít a metaverzum számára.

(2022. május 31-én egy olyan cikk jelent meg az angol *The Guardian*-ben, amely arról ad hírt, hogy 50 éven belül a metaverzumban „virtuális digitális gyermekek” fognak létezni, akiket jövőbeli NFT-knek tekinthetünk – a szemleíró megjegyzése.)

c) *Szellemi tulajdon-jogok és NFT-k*

A szellemi tulajdon-jogok alapelve a kizárólagosság és a monopólium, legyen szó szabadalomról, védjegyről vagy szerzői jogról. Mivel az NFT-eket a műtárgygyűjteményektől kezdve a cipőkön, ruhákon, táskákon és ingatlanokon át szinte mindenre kiterjedően előállíthatják, a tulajdonosok számára elengedhetetlen, hogy megértsék és megvédjék szellemi tulajdon-jogaikat ezen a területen.

NFT-eket bárki előállíthat, ezért a védjegyekkel való visszaélés és/vagy a szellemi tulajdon-jogok megsértésének lehetősége nagymértékben fennáll. Számos nagy márkát látunk, amely lajstromozással védi védjegyeit az érintett osztályokban. Néhány példa azokra a márkákra, amelyek ilyen védelmet kértek: *Nike, Crocs, Ralph Lauren, Gap, McDonald's* és *NYSE*.

d) *Milyen szellemi tulajdon-jogi kérdésekre kell számítani?*

Az NFT-piac nagyrészt szabályozatlan, ezért a szellemi tulajdon-jogok érvényesítése szürke terület.

Egy NFT hitelessége megkérdőjelezhető, ha azt nem a valódi tulajdonos alkotta vagy készítette. Minden NFT ellenőrizhető a blokkláncon egy intelligens szerződésen keresztül. Problémák merülhetnek fel, ha ez az információ nem helytálló, és az NFT-eket más személy készítette, aki nem rendelkezik az ilyen NFT-k létrehozására vonatkozó engedéllyel, ami jogosulatlan NFT-khez vezet.

A virtuális világba való belépés előtt átvilágítást kell végezni a hatályos feltételek és irányelvek alapján. Már előfordult, hogy harmadik felek engedély nélkül készítettek NFT-eket, ami szellemi tulajdon-jogi problémákhoz vezetett. Például a *Hermes* luxusmárka beperelte *Mason Rothschild* digitális művészt a Birkin-táskák jogának megsértése miatt. A *Hermes* bíróság elé állította *Mason Rothschild*-ot, aki a Birkin táskáiról készült NFT-eket – amelyeket „MetaBirkin”-nek nevezett el – értékesített. A *Hermes* jelezte, hogy zavaros a származási forrás.

Hasonlóképpen a *Nike*, amely védjegybejelentést nyújtott be virtuális árukra, beperelte a *StockX*-et, egy online kiskereskedelmi piacot, mert megsértette védjegyét a virtuális térben azzal, hogy *Nike* tornacipőket árult NFT-ként, amelyeket a *Nike* jó hírnevét felhasználva forgalmazott és erősen túlzó áron értékesített. Jelenleg mind a *Hermes*, mind a *Nike* a bíróság döntését várja arról, hogyan oltalmazhatók szellemi tulajdon-jogaik a virtuális térben.

Hasonlóképpen szerzői jogi kérdések is felmerülhetnek, mert az NFT-k hitelessége maga is megkérdőjelezhető, ha a blokklánca történő eredeti bejegyzés hamis vagy hibás. Más kérdések is felmerülhetnek, mint például a szerzői jogok, a nyilvánossághoz fűződő jogok és az NFT-tartalmakkal kapcsolatos erkölcsi jogok jogosulatlan kihasználása.

e) Metaverzum és NFT-k – ígéretes határok a védjegytulajdonosok számára

A védjegytulajdonosok többféleképpen is hasznot húzhatnak a metaverzumból. Már látjuk, hogy a nagyok előretörnek, és megvédik szellemi tulajdon-jogaikat a metaverzumban folyó versenyben, ahol virtuális árukkal rendelkeznek. Érdekes módon sok márkatulajdonos csatlakozott a Robloxhoz, egy online játékplatformhoz és játékkészítő rendszerhez, amely hatalmas fogyasztói bázissal rendelkezik, és virtuális termékeket árusít a fogyasztók avatárjainak.

A Gucci összefogott a Roblox-szal, hogy ebben a virtuális világban virtuális tornacipőket árusítson páronkénti 12,99 dolláros áron. Ez az ár gyorsan emelkedett, és a Gucci akkor került a címlapokra, amikor a Roblox virtuális világában 350 000 Robuxért, azaz nagyjából 4200 amerikai dollárnak megfelelő összegért adott el egy digitális pénztárcát. Ugyanennek a tárcának a fizikai változatát egy Gucci-üzletben körülbelül 3500 US dollárért lehetett megvásárolni. Ez jól mutatja, hogy a márkatulajdonosok milyen kiaknázatlan fogyasztói bázisra és értékesítési kapacitásra számíthatnak a metaverzumban.

A metaverzum és az NFT-k területe feltérképezetlen, és folyamatosan fejlődik. Jelenleg nincsenek precedensek, amelyekre támaszkodni lehetne. Az NFT-k és a vonatkozó szellemi tulajdon-jogok jövője attól függ, hogy a bíróságok hogyan értelmezik ezeket a területeket.

Dr. Palágyi Tivadar